

הבהרה בעקבות פגישתנו עם ראש הממשלה

אפשר לבקר את בנימין נתניהו, אבל בכבוד, בדרך ארץ ובידידות, ומתוך הערכה למסירותו הגדולה למדינה. דברים שאמרתי בפגישת הרבנים עמו השבוע

מיד כשיצאתי מהפגישה עם ראש הממשלה השבוע הבנתי שאם אני לא מעוניין שיעשו בדבריי שימוש לא מדויק, אני צריך לכתוב את תמציתם ולפרסמם. והרי הדברים לפניכם.

אין צורך שאוסיף מילים על מה שאמרו קודמיי: במדינה מתוקנת רק מערכת המשפט רשאית להפלייל אדם, ולא הפגנות רחוב. במדינה מתוקנת השלטון מוחלף בקלפי ולא ברחוב. אי אפשר להשלים עם הצביעות של אלו שאתמול אתרגו אנשים שאשמתם הוכחה בבית משפט, והיום מתחסרים וזועקים נגד השחיתות. כאמור, את כל הדברים האלה אמרו וכתבו דוברים מוכשרים ממני. ברצוני להוסיף דברים אחרים. כש"מחפשים" אחרי אדם כבר עשרים שנה ולבסוף הוא מואשם בקבלת סיגרים ושמפניה, זה מוכיח את שפלות ה"מחפשים". אין ספק שהיינו מעדיפים ראש ממשלה סגפן ומסתפק במועט כמו דוד בן-גוריון ומנחם בגין ז"ל. לצערנו, כבר שנים רבות אין כמעט אנשים כאלו בפוליטיקה הישראלית. ראש ממשלתנו הנוכחי עובד יום ולילה למען מדינת ישראל כבר כמעט עשרים שנה. הוא רואה את אשתו ואת ילדיו פחות מכל המפגינים, נושא על כתפיו ועל לבו אחריות כבדה, מקבל החלטות וסוגר עסקאות דמיוניות בהיקפים של מיליארדים רבים. אין מי שלא יודע זאת. אפשר ולגיטימי לחלוק על דעותיו ומעשיו, אך להתנפל על כך שיש לו אהבה לסיגרים ולשמפניה זה ממש מגוחך. עד כמה שאני יודע, אין כיום שום אשמה אחרת בעלת ביסוס.

חופש הביטוי להשמצה מכוערת ולביווי נבחרי ציבור הוא אסון למדינת ישראל. מחריד לשמוע באיזו גסות וחוצפה אנשים מעזים לדבר על ראש ממשלה, על שרים ועל נבחרי ציבור. בספר חסידים כתוב שכשציבור מבזה מנהיג הוא מקבל מנהיג גרוע יותר. במובן הפשטני ביותר: מי מוכן לגשת לפוליטיקה כשמשמעות הדבר היא להיות מוכן לכך שמתנגדיך הפוליטיים ירשו לעצמם לבזות אותך ולדרוף עד חורמה, כי "המטרה מקדשת את האמצעים"?

יש חשש שרק אלה שהאגו מעביר אותם על דעתם ותאוות הפרסום גדולה מהכבוד העצמי שלהם יבחרו במקצוע "ארור" זה. האם אנו רוצים להפקיד את גורל המדינה בידי אנשים כאלה? כדי שאנשי מעלה יכנסו לפוליטיקה עלינו לדעת לכבדם.

אני חוזר אינספור פעמים על הדרכתו של הרמב"ם: אפשר לבקר, לחלוק ולהשיג, אך בכבוד, בדרך ארץ ובידידות. מותר לחלוק על נבחרי ציבור, אך אסור, אסור לבזותם! אנו צריכים לטהר את השיח הציבורי שלנו מהאלימות המילולית, מההוצפה ומגסות הרוח. לגיטימי לחשוב שאדם שמתנהלת מולו חקירה משטרתית אינו יכול לשמש באותה עת במשרה ציבורית (אף שבעבר היו חקירות שסילקו אנשים טובים והסתיימו בלא כלום, כמו בפרשת פרופ' נאמן ז"ל), אך לא לגיטימי לכנות ראש ממשלה

בכינויי גנאי חמורים ולהסית נגדו, כפי שעושים אנשי תקשורת ופוליטיקאים.

כשמשתמשים בערכים מוסריים מוסכמים – כמו החובה להילחם בשחיתות – באופן לא אמיתי, כגון שימוש ב"ערכים" כאמצעי פוליטי, הערכים מזדלזלים בעיני הציבור הכללי. זה פוגע גם במידת האמת ואמינות הדיבור, והכול הופך להיות ציני.

לדעתי, המשבר במוטיבציה לגיוס לקרבי ובכוננות לצאת לקצונה נובע מכך שהאווירה הצינית במדינה מולידה את הביטוי "שלוש שנים אני חייב למדינה, דקה לא יותר". אין אפשרות לטפח כבוד ומחויבות למדינה ולצבא אם אין כבוד לעומדים בראשה, ואם הציניות מחליפה את השיח הערכי האמיתי.

לדעת לומר תודה

לכל אדם יש יתרונות וחסרונות. גם מי שרוצה לבקר את החסרונות צריך להכיר ולהודות במעלות. גם לי יש ביקורת על ממשלתנו ועל העומד בראשה, אך זה לא צורך ולא מוסרי שלא להודות ולהכיר לו טובה על ההישגים, וכך אפשר להתמודד באופן אמיתי ומאוזן עם שאלת האלטרנטיבה.

ראש הממשלה בנימין נתניהו הוביל את מדינת ישראל להיות מעצמה כלכלית. עשרות שנים דיברו על מיתון, אינפלציה ותלות בכסף האמריקני, אולם בעשרים השנים האחרונות הפכנו להיות מעצמה כלכלית. בוודאי יש לכך שותפים טובים; אך האיש שהכריז ביום כניסתו לשלטון שזוהי מטרתו הראשונה, והוביל באומץ לב ובנחישות תהליכים כלכליים לא פופוליסטיים נגד ההסתדרות וגורמים נוספים כדי להגיע לעצמאות כלכלית, זהו ראש ממשלתנו. בוודאי יש לכך השפעה טובה על כלל הציבור. מדוע איננו רואים אנשים ישרים ואמיצים שאומרים לו תודה וישר כוח? כולנו חייבים לו תודה על כך.

אין ספק שההתעצמות הטכנולוגית של הצבא ומערכת הביטחון, וממילא גם על קשרי החוץ שלנו ביחס למדינות נוספות שמעוניינות בעזרתנו. מאחורי כל זה יש כתובת ברורה.

שנים רבות דיברו בארץ על צורך בשינוי שיטת הבחירות בגלל חוסר היציבות השלטונית. חילופי השלטון התדירים גורמים לחוסר יכולת לנהל תהליכים ארוכי-טווח. ראש הממשלה נתניהו הצליח ליצור יציבות שלטונית שללא ספק השפיעה על שינוי פניה של מדינת ישראל. מהפכת הכבישים, המחלפים והתשתיות בכלל, תהליכי היוזמות (שוקוקים מאוד ליציבות שלטונית) שהפכו את מדינת ישראל למדינת סטארט-אפ, ודברים רבים שאיני יודע לפרוטם, קשורים ללא ספק ליציבות שלטונית. לגיטימי שיש מי שרוצה להחליף את שלטון הליכוד, אך אי אפשר

שלא להודות ולהכיר טובה על כל הדברים הטובים שהתרחשו במדינה בעשרים השנים האחרונות.

מאז בן-גוריון שאמר "או"ם שמום", והכריז על המדינה חרף תביעתו החרדמשמעית של נשיא ארה"ב שלא לעשות כן, אינני זוכר מנהיג שדיבר באומץ לב ובשמירה על כבוד עם ישראל ומדינת ישראל כמו ראש הממשלה נתניהו. הוא עמד באו"ם מול כל מנהיגי העולם וגם מול אוכמה, ואמר להם: 'באושוויץ שתקתם, ועל כן אנחנו לוקחים את גורלנו בידינו. אם לא תעצרו את איראן – אנו נעשה זאת'. אני רואה בזה אירוע היסטורי של החזרת כבודה של האומה אחרי 2,000 שנות גלות והתרפסות בפני הגויים. נתניהו נהג כך בהודמנויות רבות אחרות. יש חובה מוסרית להודות לו על קידוש השם והחזרת הכבוד הלאומי של עמנו מול הצביעות והאנטישמיות העולמית.

נקעה נפשנו משתדלנות

אחרי כל זה, גם לי יש ביקורת נוקבת על כמה דברים מטרידים.

מדינת ישראל שבה ליהודה ושומרון לפני 50 שנה, והחוק העות'מאני (שבטורקיה כבר שינו אותו) עדיין חל שם, ומכוח הורסים בתיים ומונעים התיישבות יהודית. אחרי 50 שנה, מאות אלפי אזרחים ישראלים שמשרתים בצבא, משלמים מסים וממלאים את חובותיהם האזרחיות בכבוד רב, הם עדיין אזרחים סוג ב' הכפופים לשלטון צבאי ולמערכת משפטית עקומה שחוקיה ישנים, לא רלוונטיים ואף מוטים פוליטית.

שמעתי מראש הממשלה פעמים רבות שבדעתו לשנות את "חוקי המשחק". אני מצפה שיוכיל שינויים מהותיים, הן ביחס למתיישבים הן ביחס לקרקעות ולסוגיות המשפטיות ביהודה ושומרון – וזה לא קורה. שלטון הליכוד פועל כבר 20 שנה ב"חליפת לחץ" שהמערך תפר לו. סיפרתי לרה"מ כי לפני הפגישה פנו אליי ממצפה-כרמים ומנתיביהאבות כדי שאדבר על מקומות אלו, אבל כבר נקעה נפשי מהשתדלנות שאנו עוסקים בה כבר 20 שנה. מדוע אינך משנה את הכללים? מדוע אנחנו צריכים לבקש רחמים כקבצנים על דברים שמגיעים לנו בזכות ובצדק? ראש הממשלה כתב בספרו שהחוק הבינלאומי היחיד שרלוונטי ביהודה ושומרון הוא החוק של ועידת ורסאי, שהגדיר אזור זה כבית לאומי לעם היהודי. הירדנים היו כובשים, האו"ם לא הכיר בהם כריבונים, ושום ריבונות מדינית אחרת לא הייתה בשטח זה. אדוני ראש הממשלה, הגיע הזמן לשנות את החוקים הנוגעים ליהודה ושומרון. גם לפני סיפוח פורמלי והחלת ריבונות, גם לפני פתרון לסכסוך עם הפלסטינים היושבים באזור – צריך ליצור חקיקה צודקת והגונה באזור זה.

נשיא בית המשפט העליון לשעבר אהרן ברק יצר נורמות חדשות של "אקטיביזם שיפוטי", שבהן שופטי בית המשפט העליון ממונים על המוסר ועל הערכים של הציבור כולו במקום נבחרי הציבור. זו שערורייה. בית משפט הוא מוסד חשוב בכל חברה ובית המשפט העליון חייב להיות מודם מעם, אך צריך להגדיר היטב בחוק את תחומי פעילותו. הסיבה שכל כך הרבה אנשים מתייחסים בביטול לבג"ץ היא שהוא הפך לשוט פוליטי ואיבד את כל כוחו המוסרי. אמרתי לראש הממשלה: אתה אדם אמיץ ובעל תעוזה בכלכלה – עשה זאת גם במערכת המשפט. זה יביא ברכה לכל המדינה וגם למערכת המשפט.

כשדודי יעקב מלץ ז"ל סיים את כהונתו בבית המשפט העליון, הוא אמר בדבריו הפרידה שהמהלך של האקטיביזם השיפוטי יגרום לכך שהציבור יאבד את אמונו בבית המשפט, והוא מציע לשופטים להימנע מלקחת אותו רחוק מדי. אמר – וצדק.

אמרתי לראש הממשלה: אופייה היהודי של מדינת ישראל אינו רק בתחום האחריות של שר הפנים ושר הרווחה, אלא קודם כול באחריותו של מי שעומד בראש הממשלה. בשנים האחרונות יש כרסום מתמשך באופייה היהודי של המדינה, הן בתחום השבת, הן בתחום מעמד הרבנות הראשית, והן בתחומי האישות והזוגות החרדימיניים. אני מבין שאלו תהליכי עומק שמתחוללים בחברה כולה, אך ברור וידוע שהם מוזנים בכסף רב מבחוץ, ואני מצפה ממך כראש הממשלה להיות יותר פעיל ויוזם בתחומים אלו.

אסיים כמה שמטריד אותי יותר מכול: הבה נחזור לשיח ציבורי מכבד והגון כדי שנמנע שנאת חנם, וכדי שנעודר אנשי מעלה להגיע לתחום הציבורי. ●